

UDVARHELYI HIRADÓ

UDVARHELYMEGYE FÜGGETLEN POLITIKAI LAPJA.

Előfizetési árak: Egész évre 8 kor. fél évre 4 kor. negyed évre 2 korona. Egy szám ára 16 fl. — Községek-, körjegyzők- és tanítóknak egész évre 6 korona. — Telefonszám: 14.	Főszerkesztő: Dr. KOVÁCSY ALBERT Szerkesztőségi tagok: VAJDA FERENCZ, Dr. VALENTSIK FERENCZ. SZEMLÉR FERENCZ Felelős szerkesztő: BECSEK ALADÁR.	Hirdetések a legolcsóbban számíttatnak. Nyílttér sora 50 fillér. Megjelen hetenként egyszer, 6—8 oldalon vasárnap A hirdetés és nyílttér díja előre fizetendő. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Becsek D. Fia könyvnyomda
---	--	--

Közgyűlés előtt.

Székelyudvarhely, aug. 11.

A hazafias magatartás a nemzeti becsület kérdése. Rajtunk áll most végre valahára megmutatni, hogy mennyire rajongunk e féltett kincsünkért — nemzetünk becsületéért.

Közgyűlés tartása általános óhaj volt. Azt hiszem, minden hazafiasan gondolkozó ember nagyon várta, hogy mód és alkalom nyíljk arra, hogy nyíltan is kifejezést adhasson annak, hogy egyetért a nemzet törekvéseivel, hogy nincs hobb óhaja mint e nemzet boldogulása.

Nincs miért titkolnunk, kimondhatjuk bátran, hogy le voltunk nyűgözve. E nemzet minden igaz és becsületes fia azt hitte, hogy a kiegészítés eltávolította azokat a békókat, a melyeket az absolutismus rakott a nemzet testére, s végre tudatára jöttünk annak, hogy ez a hit csak álom volt, a mely szétfoszlott, hogy most annál jobban lássuk a megvasalt kezeket.

Hittük, hogy az eddigi élete a nemzetnek a modern parlamentarizmusnak megfelelő volt s ime kiderült, hogy rosszabb volt az absolutismusnál.

A mi szabadságunk a rabszolga szabadsága volt. — Csak azt volt szabad tenni, a mit megengedtek, s mi elhittük, hogy mi nem is akartunk egyebet.

A békó ügyesen volt alkalmazva. A láncz sohasem csörrent meg, a szorító vasat meg vak-ságunk miatt nem láthattuk.

Végre azonban megcsörrent még is a láncz, kinyílt szemünk már látja a szorító vasat is. A nemzeti becsület kérdése eltávolítani onnan.

Megjuhászzkodhatott Bécs parancsa előtt a

szabadelvűpárt, de mi nem juhászzkodhatunk meg. A császár parancsa lehetett az ő mindenkori akarata, de a mi akarata a nemzet akarata. A nemzeti akarat pedig az egyetlen parancs, s melyet ha mint nemzet élni akarunk, követni kell. Enged tessék meg végre a nemzetnek, hogy ura legyen önmagának, szűnjön meg a gyámkodás felette — teljesedjék az ő akarata.

Elérni ezt nem nehéz. A siker a nemzet összetartásától s egyértelmű állásfoglalásától függ. Az idő elérkezett. Rajtunk áll, hogy mi is részt kérjünk magunknak a küzdelemből s hozzájáruljunk állás foglalásunkkal a nemzet győzelméhez.

Az egész vármegye közönsége lázasan lesi, hogy milyen álláspontot foglal e kérdésben a megyei volt szabadelvűpárt. És ez nagyon is érthető. Hisz az eredményes állásfoglalás az ő magatartásától függ. Ez kétszeresen fontos most azért is, mert ezzel kifejezést ad e párt annak is, hogy a nemzet mellett van-e, vagy a nemzet ellen. Lássunk tisztán már. Tudjuk meg, hogy kik azok, a kik még a közel mult eseményei daczára is hivei a Tisza politikai fel-fogásának.

A bukott miniszterelnök nyíltan hirdeti, hogy a nemzetnek nincs joga megszabadulni bilincseitől. Ezeket örökre vállalta, végkép hordania kell s ha szét akarja törni, ha le akarja rázni — ez lázadás törvényes ura ellen.

A bukott miniszterelnököt a nemzet öntudatra ébredése buktatta meg, s így talán érthető, ha ellensége a nemzeti akarat szabad érvényesülésének, de követhetik-e őt e téren a többi gyermekei e szomorú sorsban levő nemzetnek. Az egyik megtévelyedett gyermekkel, kit

anyja ballépése folytán kitagadott — szövetkezhetnek-e jogosan az anya ellen a többiek, a kiknek anyjuk semmit sem vétett. — A felelet csak az lehet, hogy nem s ha ennek daczára szövetkeznek, ez csak a martalóczok szövetkezése, a kiket még nem is a zsivány becsület, hanem csak a közösen szerzendő koncz tart össze.

Várjuk tehát azt a napot, a mikor szint vallhatnak azok, a kik eddig néma hallgatásba merültek, de egyszersmind bizunk abban, hogy e hallgatás alatt arra az elhatározásra jutottak, hogy az eddigi uton tovább menniök isten kísértés, hisz merényletet képez a tovább haladás a nemzet szabadsága ellen — a szabadság pedig a nemzet életében maga az Isten.

Hisszük tehát, hogy a hozandó határozat, a nemzet érdekében álló hazafias magatartásunknak lesz élő tanubizonysága.

Dr. Kovácsy Albert.

Az O. M. K. E. Székelyudvarhelyt.

Székelyudvarhely, aug. 12.

A magyar kereskedők székelyföldi képviselői összeülnek a mai napon, hogy sorsukon javítsanak, egyesült erővel munkálják közös érdekeiket. Hisz-szük, hogy a tárgyalás rendén kereskedőink az őszintesség hangján fognak megszólalni, s éppen azért, szónokuk így vagy ehhez hasonlóan fogja helyzetüket méltatni:

— A magyar kereskedőnek legnagyobb baja, legmegalázóbb állapota valójában az, hogy itt, a nemzet kebelében, a nemzet nagy és valódi érdekeivel ellentétes érdekeket képvisel, mert a magyar kereskedők legnagyobb része tulajdonképpen az osztrák nagyiparosok és nagykereskedők bizománya, akiknek kötelessége a magyar fogyasztó piacot az osztrák

Rang és tekintély.

A rangosztályok elszigeteltsége sohasem engedte egy egészszé forrni az emberiséget. A legdemokratikusabb államformájú országokban sincs egyenlőség az emberek között. A nagy francia forradalom ideálja, az égalité, fraternité, liberté csak chimaera volt, a melyet a mindennapi élet sohasem fog való-ságra váltani.

És mégis, ha figyelmesen körülnézünk a társaságban, bizonyos csodálkozással vesszük észre, hogy éppen a társadalmi szeparáció leghivebb őrei, az asszonyok igyekeznek átsiklani e gonddal elzárt korlátok között: természetesen mindig csak fölfelé. A szalonokban, a népes zsurokon, az egyleti ünnepélyeken, mindenütt észlelhető a kisebb rangú elemek ellenálhatatlan vonzódása a nagyobbak felé. Mindenki előkelő társaságot keres. Mindig valamivel előkelőbbet, mint az, a melyhez tartozik.

A kor sajátságos feminin betegsége ez. Mert a férfiak pályájukon munkájuk által igyekeznek magasabb polczra jutni a társadalomban s ez kétségkívül egészséges, reális emberi törekvés. De az asszonynak nincs foglalkozása, munkája, mely előrevinné. Ő tehát pazar ruháival, fényes lakásával, fokozott költsézésével nő ki rendes polgári körülményei közül. S e hamis becsvágy átka évről-évre sok családot visz az elkerülhetetlen anyagi romlásba. A rövidlátó asszonyok pedig éppen ez által veszítenek legtöbbet: mert a helyett, hogy tekintélyesebbek lettek volna, kisebbek lesznek a szegénységük folytán.

A mig a gazdagság inkább csak eszköz kényel-

mesebben, kellemesebben élni és a család emelkedését csak közvetve, generációk után, esetleges rangemelés által mozditja elő, addig a viszonylagos szegénység minden társaságban bűn, még a legalacsonyabbban is. A különben egyenrangú, de sokkal szegényebb emberrel senki sem érintkezik szívesen. Fél tőle, hogy kölcsönt kér, terhére lesz. Magában az is kellemetlen már, hogy az egyik kocsin jár, a másik gyalog, vagy az egyik utczai s a másik udvari lakásban lakik.

De azok is, a kik belátják, hogy a gazdagság nem hidalja át a rangbeli távolságokat, meg vannak győződve róla, hogy megszűnhetnek más módon, hogy a nagy tehetségek utjai például átszárnyalnak fölöttük. Pedig ez is csak oktalan tévhit, s a szellemileg legkiválóbb ember sem lesz soha egyenlő a magasabb rangúakkal. Ha a szellemi közösség meg is lehet köztük, a barátság és érintkezés külső formái tökéletesek is: lelki közösség nincs köztük soha. Külön világban éltek, élnek és fognak élni örökké. Mert az emberi élet gyökerei is lenyulnak a talajba és mindenki ódatartozik lelkileg, erkölcsileg, a honnan kifejlődött.

Ám a legszűkebb körben is óriásra megnőhet az ember, fejedelmek hódolhatnak a zsenije előtt. És mégis, mindig idegen lesz ott, a hol a nagyságáért fogadják el és otthon lesz azok közt az emberek közt, a kiknek körében érzi, hogy közéjük való.

Jaj annak, a kinek családja nincs és nincs oly társasága, a hol otthon érzi magát. A ki mindig, mindenütt csak vendég, idegen. Egész életéből hiányzani fog a melegség, a boldogság, a derű. A hűség kielégítése egyedül nem teheti boldoggá az embereket.

Jobb-e többnek lenni, előkelőbbé válni végtelen sok apró megaláztatás, szívos iparkodás árán? Ha az emberek megismernék a nagy igazságot, hogy a legnagyobb előkelőség sem tesz boldoggá, mindenesetre boldogabb lenne a világ.

De az emberi lélekben gyermeki tündérmese-ként él a hit, hogy a nálunknál nagyobbak boldogabbak, az ő életük tökéletesebb. Elfelejtjük, hogy fájdalmaik és örömeik emberiek azoknak is; nem mások, mint a mieink. A szerencse gyermekei a magasabb rendű élet misztikus kódéba vannak burkolva előttünk, míg a látkörünk megnő és ódafent is meglátjuk a valóságokat.

Ma már tudjuk, hogy dolgoznak a királyok is. A sajtó megismertette velünk az egész életüket, szinte közelebb hozta őket hozzánk. Talán ezért esik a kisember könnyen amaz optikai csalódásba, hogy a távolság megszűnt s a látottakat könnyű megközelíteni. Holott végtelenül messze vannak ők, s ezer apró, finom, észrevétlen vonás az, mely elválasztja világukat a mieinktől.

A nápolyi Santa Lucia piszkos népségének gyötrelme volna mindennap mosdani, fogait, kezeit ápolni, fűzöt venni magára. S mi még sem tudunk megélni mindezek nélkül. De épp úgy a legműveltebb embernek is — ha távol áll tőle — az udvari élet simasága rejtett birodalom, tele ezernyi kényelmetlenséggel. Hiszen még a lakájoknak is megvan-nak a maguk dinasztiai, s a kívülről jött alkalmazottak még a legalacsonyabb szolgálatot is csak nehezen vagy egyáltalán nem tudják megtanulni. A léghör idegen nekik.

Holott nem az előkelőség, a rang adja meg az

producens érdekei, kénye-kedve szerint dirigálni. A magyar kereskedő ha exportál, a bécsi nagy exporteur-ök rabszolgája, ha importál, nem egyéb, mint az osztrák nagy kereskedő, nagybizományos és nagyiparos itteni képviselője, akinek existenciájával a Lajtán túlról szabadon rendelkeznek s aki a magyar közönségen behajtott kereskedelmi haszon oroszlan-részt egyszerűen átutalja bécsi főnökeinek vagy jobban mondva: uzsorásainak.

Ezért tehát a magyar kereskedőnek első és elodázhatatlan feladata: tömörülni, szervezkedni és egész társadalmi és politikai súlyát, befolyását egyetlen cél szolgálatába adni. Ez a cél a magyar ipar megteremtése, az eszköz: a külön vámterület megalkotása. Ha ez megtörténik, ha a magyar kereskedő magyar iparczikkeket árul, a magyar iparos pedig magyar ősterményeket használ el vagy dolgoz fel, akkor helyreáll a társadalmi egyensúly, meglesz a közös cél, amelyért mindnyájunknak küzdenünk kell és ebből természetesen folyik, hogy megszeresszük azt a társadalmi pozíciót is, amely után olyan sokan hiába áhitoznak —

Összinté, meleg szimpátiával kísérjük kereskedőink akcióját, mert kétségtelen, hogy Magyarország emberanyagának java részét évtizedek óta súlyos gazdasági krízis látogatja. Egyaránt panaszkodik az iparos, a kereskedő, a földmivelő.

És e három államfenntartó erő bajai forrását képezi a társadalmi panaszkodásnak, ma holnap ez az ősforrás oly széles mederben fog folyni, mely az ország talapzatának partjait itt is, ott is kikezdi, a nyomor árja vészes fenyegetéssel borítja el a társadalom minden területét.

Tekintsük csak a hazai kereskedelem állapotát. Kereskedelmünk helyzetére szomorú világot vetnek az árnyaiban is szokatlanul nagy fizetésektelenségek, melyek előidézését a politikusok a politikai helyzet rendkívüliségében látják. Kétségtelen, hogy

ember belső értékét. Még az élet züllött páriái közt is csodás lelki és szellemi kincseket találunk sokszor. Gorkij megmutatta őket megdöbbentően éles világlátásban a bámuló világnak.

Szintoly szerencsétlen dolog a különböző rangnak házassága. A legjobb esetben is egy élet kell hozzá, míg az új kör magához valónak fogadja be a kisebbet. És érdemes-e ily felszines, hiábavaló célra pazarolni el egy egész életet? Nem-e inkább kellemes, jó és nyugalmas, főleg békés, harmónikus életre törekszik az életművész, akár aranyos bölcsőben, akár az utca porában született?

Az emberi nagyság, az emberi tekintély független a rangtól. S minél kevesebb idejük lesz az asszonyoknak fényes ruhákban szalonokba járni, minél inkább fognak szellemi munkát végezni és nagyobb lesz egyéniségük belső tartalma, annál inkább befogják látni az üres nagyraívágás káros haszontalanságát. Egészen új szellemben fogják megítélni az emberiség, a társadalom, a rangosztályok viszonylagos helyzetét.

S a jövő állama azért lesz erős, mert szét-húzó elemei nem keresnek emelkedést: hanem elégedetten töltik be hivatásukat a maguk helyén. Ez az egyén javára és az összeség javára szolgál. Ennek az igazságnak kell átítatni az emberek lelkét. Törekedjünk pályáinkon előre, legyünk munkáinkban nagyok. De otthonunkban, multságainkban és társaságunkban becsüljük meg azt a mileut, a melyben egész existenciánk gyökerezett. Egészségtelen és céltalan az átültetés.

A természetes szaporodás bölcs elosztásában ugyanis a többi rangfokozatok is be vannak töltve oda illő, oda született emberekkel. Minek olyan versenyt felvenni ok nélkül, a melyben mindig hátrányban vagyunk?

Esztelenségnek látszik és mégis a ma történetében folytonosan ismétlődik a hamis nagyraívágás nevelés és szomorú komédiája.

Pedig igazán mondom: a nagy embernek nem kell egyéb fényesség a maga nagyságánál. Mint az emberi tökéletesedés példája, szellemi kiválósága, minden rangállásban az emberiség, az emberi faj dicsőre válik. A gondolkodó, érett elméjű emberek előtt mindenképpen egyenlő tekintély lesz. Egészen mindegy, hogy vasárnap délután külvárosi vendéglőben, ingujjban kuglizik-e, vagy automobilon gázolja el a szegény, bámész embereket.

Deák Ferencz is omnibuszon járt. A nemzet bölcsé tudja jól, hogy nem lehet rangszerint beosztani a kiváló embereket. Az ő rangjuk más és nagyobb, mint a királyoké. **né.**

ez a nagy kavarodás és ez a nagy bizonytalanság — mely ma a politikai életben van, nagyban befolya a kereskedelmi pangó életre, az a helyzetnek eredete, mélyebben fekvő okokra vezethető vissza.

Minden politikai szemponttól eltekintve, annyi bizonyos, hogy az osztrák nagy kereskedelem, csak Magyarország előtt nagy, mert bebizonyosodott igazság, hogy az osztrák ipar és kereskedelem erőtlenné arra, hogy a nyugati országok nagy iparával fölvegye a versenyt. Így aztán szinte őrzőgő könnyelműséggel vetélkedik osztrák az osztrákkal, csak-hogy portékáját Magyarországon elhelyezni tudja.

A csődöket a könnyelmű hitelezés szüli. Látjuk az eseteket. Szinte marékkaal dobják a hitelt minden firmával ellátott kereskedők kezébe, nem törődve egy-kétszeri bukott kereskedő kedvezőtlen és letaposott nevével sem, hitelt kapnak annyit, amennyi kell. Tudja az osztrák nagyiparos és kereskedő jól, hogy jelentékeny veszteségének réme fenyegeti és miután tudja, nagy árforgalmat akar elérni, hogy a veszteségi hányad meg ne haladja azt a mértéket, mellyel az árkalkulációban szerepelt.

A fizetésektelenségi esetek, csődügyek részleteinek kutatásával megdöbbentő bizonyosságait találjuk a gyárosok egy nagy részének csalárd manipulációjára vonatkozólag. És hogy ezekkel szemben, kik a bűnös esetek előidézői, tehetetlenül állunk, mert hiszen éppen ők állanak felperesként, hitelezőként a bíró előtt, a mikor a könnyelmű hitelezéssel, rábeszéléssel vásárlásra ingerlő készségeikkel elszédített áldozat nevének elvesztésével, szabadságvesztéssel, börtönnel bünhődik mások bűneiért.

Ezekből telik ki az egyik csoportja a szomorú eseteknek.

A másik csoport meg azokból, kik közvetve áldozatai az előzőeknek. Tisztességes, régi kereskedők, kik nem bírják felvenni a versenyt azokkal, kik csak, hogy egyik napról a másikra, úgy ahogy élni tudjanak, hogy a minden pillanatban beállható veszedelem, bűnös manipulációk felderítése előtt még valamit összeharcolhassanak, áron alul vesztegetik áruikat, — tisztességes kereskedők, kik pontosan meg is fizetik az árukat és nem versenyezhetnek szédelgő és szédelgésre készített firmákkal, a tönkszelésre jutnak.

Kétes existenciájú kereskedők olcsó, majdnem barbárságig kegyetlen, kevés fizetésű személyzettel dolgoznak. A társadalomnak igen számot tevő tagjai a kereskedő segédek — a nyomor minden fázisain keresztül vergődnek s ahelyett, hogy kereskedelmi ismereteket szerezne a fiatal segédek sokasága, igen sokszor elzúllik, mert el kell zúllnia. A fizetést a szolgai munkára szerződöttest intelligens ifjú véres verejtékkel szerzi; dolgozik egy pár hatosért tisztességből. A másik osztály is dolgozna — de munkát nem kap. A kereskedelmi alkalmazottak egyesülete nem tudja ellátni a jelentkezők igényeit s intelligens kereskedő segédek kénytelenek fináncznak s más egyébnek menni.

A csőd, az üzletbukás okát látjuk a könnyelmű vevő közönség hitelezésében is. Nálunk ez a kényelmes adás-vevési mód, valósággal elfajult, melyet különben a hivatalnoki kar igénye és rendezetlen fizetési viszonyai is istápolnak. A társadalmi követelmények bakói a viszonyait meghaladó mértékben készített hitelezésre a hivatalnoki osztályt. A részletfizetési hitelezés tönkre juttatja a kereskedőt, a hivatalnokot is, mert se az egyik, se a másik nem nézi kitől vesz és kinek ad. Az üzletbe bele megy könnyelműen a kereskedő, a hivatalnok egyaránt.

Sokszor sértve van a büszke és indokolatlan göggel mérgeskedő nagyságos asszony, ha a fizetéseit pontosan teljesítő, pénzére évek óta hiába váró kereskedő némi törlesztésért jelentkezni merészkedik. Soha nem teszi a lábát abba az üzletbe — üzeni vissza — hol őt zaklatják. Így és hasonlóan van az, az egész vonalon — gunyára minden becsületes törekvésnek, melylyel nem éppen tőkegazdag, de becsületes, tisztességes régi és fiatal kereskedők üzletüket fenntartani törekednek.

Ezek javarészből a csődök előidézői. A védekezés csak az lehet, hogy amit a legsúlyosabb epidémiák ellenében, az egész általánosságot illető, mindenkire egyaránt kiható intézkedésekkel, de erős egyéni akarattal is védekezünk a baj terjedése, rettenetes következményei ellenében — kereskedőinknek éppen úgy kell védekezniük a felsorolt bajokban is. A baj lokális kiirtásával első sorban mindenütt kérlelhetetlen összetartásra és arra van szükség, hogy azokat a gyárosokat bojkottálják, melyek könnyelmű hitelezéssel, szédelgőségek támogatásával a piac

ártalmára vannak. Kiméletlen szigorral csinálják meg a szabott árak és a nincs hitel rendszerét.

Nehéz, fáradságos munka lesz, de elvégre valakinek már meg kell kezdeni, mert fontos közgazdasági érdek: hogy tisztességes kereskedőink képviseljék a hazai piacot, hol maguk az állami és a társadalom erkölcsi és anyagi sikereiben osztozkodva, a hazai kereskedelmet ne a lejtőre, de a piederstálra emeljék, azt birnevéssé tegyék.

Hisszük, hogy kereskedőink mindezekkel tisztában vannak, s mai gyűlésük is oda vergál, hogy egyesült erővel mindezen bajokat szanálják.

Örömmel üdvözljük a vendégül érkező kereskedőket városunkban s munkájuknak sikert kívánunk.

Politikai jegyzetek.

Székelyudvarhely, aug. 11.

Nincs törvényesen megszavazott ujoncz. A nemzet nem adja vérét idegen hatalom céljaira. Hadsereg meg kell. Bármilyen módon. Hogyan lehetne kijátszani a képviselőház ujoncz megajánlási jogát: ezen gondolkozik a bölcs hadvezetőség. S addig törte a fejét, (talán be is tört, azért eszelt ki olyan nagyszerű tervet) a mig kitalálta, hogy részleges mozgósítást fog elrendelni, a mint a vasutas-szt.ájk alkalmából tette. Ily módon véli az alkotmányvédő törvényhatósági határozatok sikerét meddővé tenni.

A kiszolgált katonákat nem tartják vissza, félnek az elégtelenségtől. A póttartalékosokat pedig azzal csábítgatják, hogy a rendes 28, illetőleg 35 szolgálati napon túl eltöltött további időt kétszeres fegyvergyakorlatnak számítják be.

Nagyszerű eszme! Csak az a baj, hogy a osztrák hadvezetőség, mint mindig, most is elkésett egy gondolattal. Nem vette ugyanis figyelembe, hogy a póttartalékosok akkor sem vonulnak be, ha sohasem kell többé katonáskodniok. Csodálatos, hogy még most sem képesek megérteni hogy apró-cseprő furfanggal, nem boldogulhatnak. A felébredt nemzeti öntudat megvívja a maga nagy csatáját s a hazafias polgárság önérdékét készséggel rendeli alá a haza javának.

*

Az elmúlt hétnek két érdekes szenzációja volt. Tisza István gróf czikke és Bihar honvédelminiszter rendelete. Tisza cikkében a szabad elvűpárt egy részének mozgalmával foglalkozván, kifejti, hogy a szabad elvűpárt közreműködésével jöhet létre újpártalakulás 67-es alapon, de ez nem teszi szükségessé, hogy a szabad elvűpártból kilépjenek. Ez a fanatikus ember még egyre izgat, s még mindig reméli, hogy ezen megsemmisülésnek átadott, a bomlási proczussban levő párt, melyhez hasonló csuf véget még itt Magyarországon párt nem ért, még a bécsi udvar számára megmenthető. Az ez irányban írt cikkét így fejezi be:

— Kötelességünk önmagunk s az ország iránt, hogy a pártot tanácstalanul, céltalanul, dicstelenül szétmállani ne engedjük. Konferencia fog dönteni a párt fenn, vagy fenn nem tartása iránt. Ezen meg kell jelennünk mindnyájunknak, kik érezzük, hogy egy ilyen még szegyet hozna reánk, újabb csorbát ejtene a nemzet politikai hitelén és végleg kompromitálná azt a célt, mely nyugtalankodó barátaink szeme előtt lebeg: a hatvanhetes alap megmentését.

Igen nagy feltűnést keltett Bihar miniszter rendelete, a melylyel lehetetlenné teszi, hogy a törvényhatóságok megakadályozzák az ujonczok önkéntes jelentkezését. A rendelet legkényesebb része ez:

— További rendelkezésig megengedem, hogy az önkéntes belépés esetén az előirt „belépési bizonyítvány” esetleg a születési és az illetőségi bizonyítvánnyal, valamint egy a belépni óhajtóval felavatása előtt a csatolt minta szerint felveendő jegyzőkönyvvel pótolható és hogy az apai (gyámi) beleegyező nyilatkozat két tanu aláírásával igazolható legyen.

*

Válságos időkben, mint a milyenek a mostaniak, súlyosan érezzük, hogy nekünk magyaroknak, a kik szereztük és fenntartjuk ezt a hazát, idegenek a nemzetiségek. A ki ma végigolvassa a nemzetiségi lapokat, sivar hajsztát ta-

lál bennük a magyarság ellen A legképtelenebb, a legerőszakosabb és legszenvedélyesebb argumentumokkal igyekeznek bebizonyítani, hogy a magyarságot a jelenlegi küzdelemben nemcsak, hogy nem támogathatják a nemzetiségek, de egyenes kötelességük, hogy a döntő fordulat esetén a magyarság ellen támadjanak. S mint ötvenhét esztendő előtt, ismét elhagyatva, elárulva kezdi magát látni a magyarság; még azok is, a kiknek bevándorolt ősei a mi hazánkban szereztek maguknak hazát, otthont, kenyeret, vagyont, azon ellenséggé állanak velünk szemben akkor, a mikor jogosan számíthatnánk arra, hogy hálából, kötelességből és észszerűségből velünk tartanak. Ennek a jelenségnek le kell vonni a következményeit. Le kell vonni minden vonalon. Ellenségeinket meg kell fékeznünk, ha szép szóval nem megy, a törvény teljes szigorával. — Tanulmánytárgyává kell tennünk, hogy bánnak és bántak el másutt fészkelődő nemzetiségekkel s a külföldi példát követnünk kell. Fel kell állítanunk és szigorúan megtartanunk azt az elvet, hogy a ki hü az ő magyar hazájához és népéhez, azt minden jogban és előnyben kell részesíteni, de a ki hűtelen, az ne csak, hogy jogban ne részesüljön, de minden egyes hazafiatlan cselekedetért megbüntethetjük.

*

Három hétig tartó tikasztó hőség tönkretette a magyar gazda idej reménységét. Julius közepén még úgy látszott, hogy az idei termés kárpótolni fogja a gazdát a tavalyi év keserves veszteségeiért. A kenyérmagvak gyönyörű természetűek, azonban a cséplés után látszik, hogy nem volt minden színig tejfel. A legutóbbi háromhét hősége pedig elsorvasztá a takarmánytermést. A tőzsde szombati izgalmai már annak a szomorú ténynek voltak következményei, hogy Magyarországnak az idén megint nem lesz kukoricája, nem lesz takarmánya és azok a nehézségek és veszedelmek, a melyek tavaly a takarmányhiány folyamánként felmerültek, az idén ismét mutatkozni fognak.

Bizony, erre nem volt lekészülve az ország. Válságos, kínos napjainkban örömdets vigaszunk éppen csak az volt, hogy jó termése lesz az országnak és a szenvedéseket, a melyeket a politikai helyzet okoz, némiképp ellensúlyozza legalább az anyagiakban várható kedvező eredmény. Most ennek a reménységnek is vége van. *A politikai válság tetejébe itt van a nyakunkon a gazdasági krízis veszedelme.* Készülnünk kell rája. És tisztában kell lennünk, hogy a tavalyi izgalmak és bajok megismétlődnek az idén is.

*

A vezérő bizottság csütörtöki ülésén, amint azt előre is megjósolhattuk, semmi olyan esemény nem történt, ami a válságban fordulatot jelentene. Hogy a nemzeti ellenállás egyöntetűségének szervezése szükséges dolog és hogy az albizottság elaborátuma segítségére lesz a törvényhatóságoknak, az iránt nincs kétség. De a bizottság ezenkívül nem végezhetett fontos dolgot. Nem is tervezte nevezetesebb feladat megoldását s ebből magyarázható meg, hogy sem báró Bánffy Dezső, sem gróf Andrássy Gyula nem siettek résztvenni a bizottság ülésén. Azt hisszük, hogy jelenleg csakugyan nem volt tárgy, amiről mint olyanról lehetett volna beszélni, hogy döntő elhatározásra alkalmas. A szabadelvű párt magatartása, elhatározásának halasztása és Tisza akciója az eddigi kombinációkat megzavarta ugyanígy, hogy ez idő szerint ismét az a meghatározás helyes, hogy a helyzet változatlan.

A várakozás hangulata terjed mindenütt. Ebbe azonban beleszól egy-egy elhatározás és egy-egy rendelet. Az elhatározások közül kiemelkedik Pestmegye állásfoglalása a belügyminiszternek a megye határozatával szemben küldött megsemmisítő rendelete tárgyában. Pestmegye határozata példának és minta gyanánt szolgálhat a többi oly törvényhatóságok részére, melyeknek határozatát a belügyminiszter szintén megsemmisítette. Pestmegye rendkívüli közgyűlésén elsőnek tárgyalta a megsemmisítést kimondó belügyminiszteri rendeletet, melyben tudvalevőleg a belügyminiszter arra hívta fel a törvényhatóságokat, hogy az önként jelentkező ujonczokra és az önként befizetett adókra vonat-

kozó határozatait törölje, miután ezeket ő megsemmisíti. Erre a megye közgyűlése most egyhangulag azt határozta, hogy a belügyminiszter rendeletét semmisnek tekinti és kimondta, hogy az joghatállyal nem bír. Erős és komoly hangú határozat és különösen figyelmet fog kelteni ez a passzusa: „A belügyminiszterium a törvényhatóságokat Magyarország világos alap-törvényeinek megszegésére, a törvényben a hit-szegéssel egyenlőnek nyilvánított megbecsztelenítő cselekedetre nem kényszerítheti.” A határozatot a megye a többi törvényhatóságokkal is közli s bizonyos, hogy az mindenütt támogatással fog találkozni. Ezzel a határozattal a törvényhatóságok és a kormány közti konfliktus elérkezett ahoz a stádiumhoz, ahol már várni kell, hogy mire határozza el magát a kormány. Tudniillik, ha a kormány a közgyűlés ezen határozata dacára is fentartja álláspontját, akkor következni fog fenyegetéseinek a beváltása, a kormány rendeletével szemben a közgyűlési határozat szerint eljáró tisztviselők üldözése, az állásától való felfüggesztés, fizetésük megvonása, elmozdítás, stb. Ilyenformán aktuálisává válhatik a főispán változások kérdése s a főbb tisztviselők helyettesítésének és a kormánybiztosok kinevezésének a dolga is. Valószínűnek tartják azonban, hogy egy ideig a kormány is várakozni fog, de a bonyodalmak mindamellett nem sok ideig maradnak el. Nemsokára egyuttal aktuálisává válik ama kérdés, hogy a kormány által üldözendő tisztviselőkön miképen segítsenek, amire nézve a vezérő bizottság most utmutatást is állapított meg.

UJDONSAGOK.

Székelyudvarhely, aug. 13.

Egyről-másról.

A létért való küzdelem nem tartozik a leggyönyörűbb látványosságok közé. A kinek szemé csak a szép formákat szereti, a kinek ítéletét esztétikai szempontok irányítják, jól teszi, ha bezárkózik otthonának négy falai közé és befelé fordított tekintettel csupán a tulajdon lelki világát kémleli.

Szépségről alig lehet szó abban a brutális túlekedésben, abban az eszeveszett tolongásban, amelyet modern életnek nevezünk. A régieknek — talán nem is voltak bölcsek bbek nálunknál, csak naivabbak — volt egy kellemesen hangzó regulákba szedett tudományuk: a kalobiotika, a szépen élés tana. Ezt a tudományt mi teljesen elfelejtettük. Kivázt az emberek tudatából, nem is értenek hozzá, talán azért, mert nincsen rája szükségük.

Hol akad manap egy hóbortos idealista, a ki szépen akar élni, amikor sokkal kellemesebb dolog, ha jól él az ember. Aki arra törekszik, hogy élete harmónikus, kerek, formás legyen, aki az életet vallja a legnehezebb, de leggyönyörűbb művészetnek, annak — ha csak eleve nem csöppent bele jó nagy vagyomba, kényelmes módra — fölkapik az állát.

A mai viszonyok között, a mikor a szépséget lelökte az évezredes oltáráról az erő, nem azok járnak a boldogulás útján, akik arra törekednek, hogy életük minden lépése, minden egyes cselekedetük esztétikai vagy morális szempontból szép legyen. Az ilyen poéta-lelkek — csodálatosképpen még a legprózaibb foglalkozások művelői között is akadnak ilyenformák — nagyon gyöngye konkurrensnek az élet nagy versenyében. Mindig szépen viselkednek, úgy hogy poruljárnak azokkal szemben, a kik ravaszsággal vagy leleplezetlenül nyers erővel hánynak fitytyet minden morális szépségnek, amit ők gyámoltalanságnak mondanak. Egyenes uton járnak, míg a konkurrencia nagyokat ugrik a tilosba és nem kerüli meg az árkokat, hanem fürgén átszökik rajtuk. Ha belezökken és nyakát szegi, az baj ugyan, de kockázat nélkül nincs nyereség.

A közélet és a társadalmi tevékenység bármilyen körében óriásira növekedett a konkurrencia. Van tisztességes verseny is, de mennyire eltörpül a tisztességtelen konkurrenciával szemben, mely politikában, irodalomban, művészetben, ipari és kereskedelmi tevékenységben egyaránt a szemérmertlenség bátorságával nyomul előre, kiabálva, taszigálva, öklölődzve.

A társadalmi élet legtöbb terén alig van segítség a tisztességtelen verseny ellen. A ki elbukik vele szemben, arra azok az opportunisták, a kiknek szemében a siker mindent szentesít, rá kenik a mne-

nél igazságtalanabb, annál keményebb szentenciát, hogy élehetetlen.

Leginkább a kereskedők próbálták védekezni azok ellen az embertársaik ellen, a kik a becsületességet fufanggal, a lelkiismeretet a kőkemény ökölrel és a hegyes, szurós könyökkel pótolták.

A legtöbb modern államban már törvény gondoskodik arról, hogy a becsületes kereskedőt és iparost ne tehesse tönkre lelkiismeretlen konkurrensnek tisztességtelen versenye. Nálunk, néhány évtizeddel a nyugati államok után, miután belátták, hogy nem mindig az erőset kell védeni, hanem néha a gyengét is, úgy hogy Magyarországon is rövid időn belül lesz törvényünk a tisztességtelen verseny meggátolására.

Végülképpen eloyomni a létért való könyörtelen küzdelemnek, a kenyérért való lázas hajszának ezt az elfajulását úgy sem lehet. Ahol egyáltalán verseny van, meg van a betegsége is: a tisztességtelen konkurrencia.

Rálicizálni a konkurrensre, kiturni csellel és erővel, elhódítani a vevőt, megrágalmazni a hírnevét, dolgozni ellene nem több munkával és nagyobb igyekezettel, hanem mindenfajta silánysággal: ezeket, sajnos, a mai kereskedő világban igen jól ismerik.

Ez ellen pedig tenni kell. Az OMKE. ma tartja Székelyudvarhelyen közgyűlését. Ebben az irányban tárgysorozata nem ölel fel semmit sem, holott a kereskedő világnak olyan rák-fenője ez, mely ellen küzdeni kereskedőink egyik létfeltételét képezi.

Törvényhatósági közgyűlés. Mint jelentettük, Udvarhelymegye törvényhatósági bizottságát Hollaki főispán sok halogatás után, f. hó 17-ikére rendkívüli közgyűlésre hívta össze. Az idevonatkozó közgyűlési meghívót *Damokos* alispán a napokban küldte meg a bizottsági tagoknak. Tárgysorozatra csaknem mind politikai jellegű ügyek vannak felvéve, s így a közgyűlés előreláthatólag érdekes lesz, noha hisszük, hogy a határozati javaslatok mind olyan hazafias irányban lesznek tartva, melyeket a közgyűlés egyhangulag elfogadhat. A tárgysorozat 22 pontból áll.

Az O. M. K. E. Székelyudvarhelyi. Az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés marosvásárhelyi kerülete évi beszámoló gyűlését, mint arról már ismételt hirt adtunk, mai napon tartja meg Székelyudvarhelyen. A vendégek jórészt ma reggel érkeznek meg, s a program szerint, az elszállásolás után, a város nevezetességeit tekintik meg. Dél előtt 11 órakor lesz a közgyűlés a megyeház dísztermében, *Har-math* Sándor elnökölete mellett. A tárgysorozat szerint *László* Gyula a kerület évi működéséről számol be. A székely kereskedelem a jövőbeni feladatáról *Burger* Albert, míg *Gyertyánffy* Gábor a fogasztási szövetkezetek tulkapásai ellen való állásfoglalásról értekezik. Ezután a választások ejtetnek meg és esetleges indítványok tárgyaltnak. Délben közebed lesz a Budapest-szállóban. Délután a Kollegium kertben népünnepély, melyet a Polgári önképző-egylet rendez. Este társas összejövetel lesz a Koronkay-kertben. A vendégek hétfőn utaznak el.

A koronaügyész jubileuma. *Székely* Miklós koronaügyész szolgálatának negyvenedik évfordulóját a napokban ünnepli meg. A kiváló jogászt, a magyar ügyészkar ez alkalommal, hír szerint, nagyobb szabású ünnepségekben fogja részesíteni. A székelyudvarhelyi kir. ügyészség a nevezetes évforduló alkalmából a következő feliratot intézte a jubilánshoz:

Méltóságos Koronaügyész Úr!

A magyar ügyészkar Székelyudvarhelyen működő tagjai, a szeretet melegével és hű tisztelettel üdvözlük a vezért, szolgálatának 40 éves fordulójának napján.

Az a magas színvonal, melyet a magyar kir. ügyészségnek sikerült elérni, — az a bizalom és osztatlan elismerés, mely hazánkban az ügyészséget, ezt a másutt népszerűtlen intézményt, tisztelettel és megbecsüléssel veszi körül: annan köszönhető, hogy az ügyészség vezetői gazdag tudással párosult emberszerető lélekkel, egységes nemzeti szellemben és objektív igazságossággal tudták azt szervezni, igazgatni és fejleszteni.

Igaz örömmel tölti el lelkünket, hogy Méltóságodban ilyen vezért ismerünk és ünnepelhetünk.

Méltóságodnak mély tisztelői:

Diemár Károly,
kir. ügyész.

Szabó István,
kir. alügyész.

Székelyfiúk iparos pályája. A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara, mint jeleztük, szeptember hóban eszközli a székelyfiúknak mesterségre föl-

vételét. A kamara most arról értesíti lapunkat, hogy ebben az évben csak azok számíthatnak elhelyezésre, akik augusztus végéig a vármegye főispánjához beküldik keresztleveleiket és iskolai bizonyítványukat. Folyamodhatnak 13 évet betöltött és legalább 4 elemi osztályt végzett egészséges fiúk.

Elintéztett ügy. Az Udvarhelyi Híradónak folyó hó 6-án megjelent számában *Homoródi mese* című közleményre a Székelyudvarhely f. hó 10. számában Homoród fürdő igazgató orvosa nyíltérben olyan hangon felelt, melyet lapunk szerkesztője mint a cikk írója magára nézve sértőnek talált s ezért elégtételt kért. Az ügy tegnap párbajjal elintéztetett.

Katonai behívók a csendőrkaszárnyában. A darabant ügyvezető urak honmentő munkája eddig abban merült ki, hogy folytonosan nyilatkoztak. Minden alkalmat megragadtak arra, hogy újabb és újabb nyilatkozatokat tegyenek, persze mind g arról, hogy „a mostani kormány egyetlen törekvése megmaradni az alkotmányos alapon és szigorúan ragaszkodni az alkotmányban gyökerező törvényekhez!” Ilyen nagyhangu kijelentések után azt hitte a polgárság, hogy a kabinet tényleg hű marad többszörösen megtalált nyilatkozatához. Ámde nem így történt. Bihar honvédelmi miniszter ur fölvonultatta a nagy ágyút, amelylyel beledurogattott a véderő-törvénybe. Kiadta az ukázt, hogy a törvényhatóságokat ki kell játszani. Mert tudvalevő, hogy a törvényhatóságok legtöbbször megtagadta a közigazgatási szolgálatot az alkotmányellenes kabinet törvénytelen cselekedeteihez. Így megtagadta a *katonai behívók kézbesítését* is s most katonáék abban a kényelmetlen helyzetben vannak, hogy nem tudják kézbesíteni a tartalékosokhoz való behívó leveleket. Bihar ur, az egyenruhás, peczkes lépésű miniszter szörnyen feldühösödött ezért és kapta fogta magát s tudvalevőleg kiadott egy kemény rendeletet, a melyben utasította a honvédkörületi parancsnokságokat, hogy azokat a behívóleveleket, amelyeket tulajdonosuknak nem tudnak kézbesíteni, fűgesszék ki a csendőrlaktanyák kapujára. Naivság azt hinni, hogy ezek a polgárok lóhalálában sietnek a laktányához megtekinteni a behívó-czédulát, amelynek kérése bizonyára nagy gondot okoz a tulajdonosuknak, kiknek a drága nyári időben egyéb gondjuk sincs, mint céltalan, gyerekes háborusdival ellopni az időt és üres patronokkal elpuhogatni a nép verejtékén szerzett filléreket. A rózsaszínű behívó levelek csak hadd lógnak a csendőrkaszárnyában, — ha ugyan valami szemfüles inasgyerek le nem szedi őket, — bizonyos, hogy a tartalékosok és póttartalékosok kiáltó részvétlensége fogja a lenge czédulákat sújtani. Mire Bihar ur elkövethetné azt az örületes törvényteleniséget, hogy csak egyetlen magyar fiút is szökevénynek nyilvánítson amiatt, hogy nem zárandokolt el a csendőrkaszárnya kapujához, akkorra Bihar ur már régen meg fog szokni a bársonyszékből, de úgy, hogy még csendőrkaszárnyákba küldött behívóval se lehet visszacsalogatni.

Székely vasutak építése. Mint értesülünk a székely vasutak mádefalva—gyergyószentmiklósi szakaszának építési munkálatait e hó közepén teljes erővel megindítják.

A Gazdasági Egyesület választmánya f. hó 8-ikán *Damokos* alispán elnökle mellett ülésezett. Tárgyalásra került a tizenhétfalusi legelőterületnek rendes nyári legelővé leendő átalakítása ügyében tett indítvány, melyet azonban levettek napirendről. A folyóügyek elintézése után *Ugron Ákost* a rendes tagok sorába felvették.

Egy hó közigazgatása. Udvarhelymegye közigazgatási bizottsága 9-én tartotta folyó havi ülését. Az ülésen *Damokos* alispán elnökölt. Julius hó folyamán alispáni iktatóra 797 darab érkezett, melyből 605 nyert elintéztetést. Egy évre érvényes útlevelet 96-ot adtak ki. *Barabás* András árvaszéki elnök jelentése szerint az árvaszék iktatójára 1284 drb. érkezett és ebből mindössze 254-et nem intéztek el. A gyámoltak száma 11733. a gondnokoltaké 732 volt. Dr. *Lengyel* József m. főorvos jelentéséből kitűnt, hogy a közegészségügyi állapot kedvező volt. A kórházban 174 beteg részesült ápolásban. *Ember* János kir. tanfelügyelő jelentése után *Roediger* Gyula pü. igazgató terjesztette elő jelentését. Eszerint egyenes állami adóba 6633 kor. 39 fil. (a múlt év hasonló időszakában 55534 kor.) hadmentességi díjban 55 kor. (mult évben 716), bélyegdíj- és jogilletékben 7440 kor. 27 fil. (mult évben 23127 kor.), fogyasztási és italadóban 62722 kor. 55 fil. (mult évben 63956 kor.), dohányjövédékben 35051 kor. 75 fil., (mult év hasonló időszakában 38076 kor.) folyt be. — *Diemár* Károly kir. ügyész jelentéséből kitűnt, hogy a törvényszék fogházában 9 vizsgálati és 53 elítélt fogoly volt letartóztatva. *Diószeghy* Samu kir. főmérnök jelentése szerint úgy az állami, mint a törvényhatósági utak jók voltak. A marosvásárhely—gyergyószentmiklósi állami út 73—75 km. szakaszának áthelyezése folyamatban van. — *Zonda* József áll. állatorvos jelenti, hogy az állategészség-

ügy kedvező volt. — *Daniel* Lajos közigazd. előadó jelentéséből kitűnt, hogy a juliusi meleg következtében szorult szemű buza lett, s így sok szép reményben csaldott a gazdaközönség. A pityóka, törökbuza eső hiányában, föllötte gyenge hozamot adnak. A tárgysorozat 44. jó részt magántermészetű ügyből állott, és a mikkel kora délelőtt végeztek.

Székely kongresszus. E hó 22-én tartja a Székely Társaságok szövetsége rendes évi közgyűlését Sepsiszentgyörgyön. A részt venni kívánók kedvezményes jegyet kapnak s kívánatra elszállásolják őket. E közgyűléssel kapcsolatban több kirándulás lesz a Szent Anna-tóhoz, Előpatakra, Tusnádra stb. A kik ezen kirándulások részletes programja iránt érdeklődnek, forduljanak Dr. *Nagy* Sándor sepsiszentgyörgyi orvoshoz, mint a kirándulásokat rendező bizottság elnökéhez. A részt venni kívánók jelentkezzenek *Deák* Lajos kir. tanácsos, szövetségi elnöknel Marosvásárhelyen. Bejelentésük tisztán olvasható aláírás s a társadalmi állás megjelölése szükséges. Kapcsolatban kisebb kiállítást is rendez a sepsiszentgyörgyi Székely társaság, melyen a Székelyföld gyári, kézi és háziiparának termékeit mutatják be. A szövetség vezetősége Marosvásárhelyről e hó 21-én reggel 5 órakor indul vonaton. Csatlakozókat szívesen fogadnak.

A helybeli m. kir. állami főreáliskolában az 1905—1906. iskolai évre a beíratások f. évi szeptember hó 1, 2 és 4-én eszközöltetnek a délelőtti órákban. Az I-ső osztályba olyan tanulók vétetnek fel, kik az elemi iskola negyedik osztályát legalább elégséges eredménnyel végezték. A második osztályon kezdve felfelé csakis olyan tanulók vétetnek fel, kik a reáliskola megelőző osztályát eredménnyel végezték. Polgári iskolából vagy gimnáziumból átlépő tanulóknak a különbözeti tárgyakból vizsgálatot kell tenniök. Azon tanulók, kik először lépnek az intézetbe, iskolai bizonyítványt, keresztlevelet és újraolvasi bizonyítványt tartoznak magukkal hozni. A javító vizsgálatok augusztus hó 31-én reggeli 8 órától kezdődőleg tartatnak meg. Kiegészítő és magánvizsgálatok augusztus 31-én és szeptember 1-én és 2-án tartatnak. Felvételi vizsgálatok a beíratási napokon és idején lesznek. A pótló és teljes érettségi vizsgálatok írásbeli része f. évi szeptember 3, 4, 5 és 6 án, a szóbeli része szeptember 9-én. A főreáliskolában az évi tandíj, mely négy részletben fizetendő, 36 korona, a beíratási díj 10 korona 30 fillér. Szegény, de jó előmenetelű tanulók fél, esetleg egész tandíjmentességben részesülnek s még tankönyveket is kaphatnak. A székely fiúk évi 20—30 koronáért tisztességes jó ebédet kaphatnak az internátus konyhájáról. A kedvezményekért az intézet igazgató-ágához intézett s szegénységi bizonyítvánnyal ellátott kérelemben kell folyamodni.

Az erkedi jegyzőválasztáshoz. A következő levél közlésére kértünk fel. Tisztelt Szerkesztő ur! A közelebről meghiusult erkedi jegyzőválasztásról az Udvarhelyi Híradóban megjelent cikk és nyilatkozatokon engedtettsék meg, hogy mint közvetve érdekel, távol levő öcsém reputációja érdekében egy felvilágosító megjegyzést tessek. Az erkedi választók nevében dr. *Fuchs* Vilmos erkedi körorvos ur (mert hogy ő a nyilatkozó, minden szerkesztői indiskréció nélkül könnyű kitalálni, hiszen a községi képviselő tagjai közül egyedül ő tud egy magyar nyelvű nyilatkozatot megfogalmazni) nyilatkozatában azt állítja, hogy a választásra kijelöltek közül a választók egyik jelöltet sem ismerték személyesen és egyik sem volt alkalmas és megfelelő s azért nem választottak, nem pedig hazafiatlanságból. Ez a dolog így nem felel meg a valóságnak, mert öcsém az első helyen jelölt *Jakab* Lajos, jelenleg Réthelyen (verseczi járás Temesm.) segédjegyző személyesen mutatkozott be minden egyes választónak s ezenkívül a törvényhatóság olyan tekintélyes tagjaitól kapott személyére kedvező informáló ajánló leveleket, hogy maguk csak az ajánlatok eleve kizárták annak a lehetőségét is, hogy ne lenne megfelelő ember. Ezt különben dr. *Fuchs* Vilmos körorvos ur is elismerte annak idején; s ilyen értelemben írott levelei is vannak a kezeim között. Hogy miért változtatta meg időközben a véleményét és leveleivel elmenttben miért állítja most az erkedi választók nevében, hogy nem volt a választáson jelöltek között érdemes és megfelelő, ezt nem tudom, de tagadnom s öcsém működési bizonyítványaival vagyok hajlandó az ellenkezőjét bárkinek bizonyítani. Sem az erkedi választók, sem *Gaffy* Kálmán főszolgabíró ur nyilatkozatának más pontjai személyesen nem érintvén, azokra nem tartom szükségesnek ezuttal reflektálni,

annyival kevésbbé, mert az ügy hivatalos vizsgálat tárgyát képezi s minden nyilatkozat prejudikáló lehetne. Ennyit azonban távol levő öcsém reputációja érdekében kérem leközlöni. Tisztelettel *Jakab* Miklós hírlapíró, Budapest.

Az Erdélyi Kárpát Egyesület 1905. augusztus hó 17-én (vasárnap) d. u. 3 órakor Réven a Zichy Ödön-cseppkőbarlangnál annak felavatásával kapcsolatosan tartja XV-ik közgyűlését. Tárgysorozat: 1. Elnöki megnyitó. 2. Választmány évi jelentése. 3. Számvizsgálók jelentése az 1904. évi zárszámadásáról. 4. 1906. évi költségvetés megállapítása. 5. Az új választmány és tisztikar megalakulása. 6. Esetleges indítványok. 7. Elnöki bezáró.

Halálozások. Özv. *Técsi* Istvánné született *Lesenczki* Lina f. hó 10-én, életének 54 ik, özvegységének 22-ik évében, váratlanul elhunyt. A munkás, övéit önfeláldozásig szerető nőt gyermekei: *Erzsébet*, *Ferencz*, *Mariska* férjével *Ferenczy* Ferenczcel és számos rokon gyászolja. Temetése tegnap történt meg a róm. kath. szertartás szerint a ref. sírkertben.

Özv. *Rápolti* Józsefné szül. *Pfajfer* Rózália f. hó 10-én, életének 60-ik évében, végelgyengülésben elhunyt. Temetése tegnap délután volt. Halálát *Csilag* József, *István* és *Róza*, mint gyermekei, nejeikkel, illetve férjével és számos rokon siratja.

Színházi műsor. Aug. 13. János vitéz operett. (Rendező Mátray). 14. János vitéz operett. (Rendező Mátray). 15. Bőregér operett. (Rendező Halasy). 16. Annuska vigjáték. (Rendező Baghy). 17. Ripp van Winkle operett. (Rendező Halasy). 18. Bob herczeg operett. (Rendező Mátray). 19. Orpheus az alvilágban operett. (Rendező Halasy). — *Előkészületben*: Mulató Istenek op. Lehértől. Két Hippolit op. Hűvös I.-tól. Előmult harangok. Malonyay—Rákossyól. Erősek és gyengék, Szemere Györgytől. Szent Bernáti Barátok. Ohnétól.

Gyakorlóiskola az áll. főreáliskolánál. A közoktatásügyi miniszterium azon intentiótól vezéreltetve, hogy tanárjelöltek egyetemi szaktanulmányaik befejeztével gyakorló évet végezzenek tanári praxisuk elsajátítása végett, vidéken is szándékozik a fővárosi mintagimnázium mintájára ily gyakorló iskolákat szervezni. Főreáliskolánkat érte az a kitűntetés, hogy a kolozsvári tankerület összes középiskolái közül egyedül ezen intézet lett ilyen célra kiszemelve és már a küszöbön levő új tanév kezdetével életbe lép a nem eléggé helyesíthető reform. A fővárosi mintagimnázium minden jelessége dacára, mégis csak egyoldalúan végzi és végezheti feladatát, amelyben csupán intelligens családok gyermekeit, olyanokat, a kik már a szülői házból és a főváros észfejlesztő milieuéből hoznak magukkal bizonyos alapképzettséget, élénkebb felfogást, szélesebb látókört s így egyesíti falai között, tehát oly anyagot bocsát rendelkezésre, melylyel könnyebb bánni és melylyel könnyebben lehet eredményt elérni. Az ilyen tanárjelöltek tehát, a kik működésüket a mintagimnáziumban kezdték, egy vidéki középiskolához kerülve, a legtöbb esetben megakadtak a különböző képzettségű és felfogású, vegyes elemekből álló tanulók fegyelmezését és tanítását illetőleg, mert az a mérték, mely ott a fővárosban joggal helyén van, nem alkalmazható a vidéken is. Itt más alkalmazkodási mód és a tanulók lelkéhez, értelméhez való hozzáférhetőségnek más-más eszközei szükségesek; a tanításnak és fegyelmezésnek sok csinyja-binyja van a tanulók különböző egyénisége és intellektuális képzettsége szerint. És így nagyon helyes és célszerű az az új intézmény, mely szerint a magas kormánytanárjelölteknek alkalmat akar nyújtani arra, hogy vidéken vezettessenek be egyes tapasztaltabb tanárok utbaigazítása mellett a tanítás és fegyelmezés titkaiba. Kötelességük lesz a vezető tanárok összes óráira eljárni, nemkülönben a vezető tanárnak feladata a vezetésére bizott tanárjelölt figyelmét mindenre irányítani, ami a tárgy módszertani kezelése, a tananyag beosztása és a tanulókkal való megértése, nemkülönben a fegyelmezés elveinek a gyakorlatba való átvitele tekintetében szóba jön. Főreáliskolánknál *Hlatky* Miklós tanár a physika, *Dózsa* Jakab a matematika és *Nosz* Gusztáv a magyar nyelv tanításával bizattak meg egy-egy tanárjelölt ily szakszerű vezetésével.

A politikai válság és a vidék. Daczára a harmadfél év óta tartó belpolitikai krízisnek, Magyarország gazdasági fejlődését szilárd alapon nyugvónak tekinthetjük. Mert ha a mi válságunknál sokkal csekélyebb politikai válság ütne ki például Német-, vagy Angolországban, amelynek gazdasági helyzete tudvalevőleg a fejlettség legmagasabb fokán áll, e

válság következményeit nemcsak az illető országok, hanem az egész világ gazdasági élete megérezni. Nálunk a krízis kifejlődése, az ex-lex, az Ausztriával való közösség megszűnésének előtérbe lépése nem vert oly nagy hullámokat, amelyek a gazdasági intézmények megindítását vonták volna maguk után, sőt azt tapasztaljuk, hogy az értéktőzsde nyugodt és nagy, közepes, sőt kicsiny vállalatok is eléggé jól prosperálnak. Legfeljebb azt tapasztaljuk, hogy a rosszul informált külföld a magyar értékek iránt némi elhidegülést mutat. Ami már most a vidék gazdasági intézményeit illeti, azokra a politikai krízis alig okozott némi fennakadást. Néhány vidéki intézet összeroskadása is inkább arra a bizonytalan alapra, melyen létesült, mint a politikai helyzet elmérgesedésére vezethető vissza. De gazdasági szilárdságunkba vetett hitünk is megint, ha minduntalan újabb és újabb riasztó hírek kelnek szárnyra, amelyekhez hozzájárul az a tény is, hogy a vármegyék sorra ellentétbe helyezkednek a mostani ügyvezető kormányral. Azok az emberek, akik eddigelé a vidék gazdasági életében vezérszerepet játszottak, kezdenek félreállni az utból és a vezér nélkül álló közönség zavartan és tétovázva áll a jelenségekkel szemben. Hozzájárul ezekhez még az állami munkálatok szünetelése. Így történni azután az, hogy a vidéki pénzügyintézeteknél az ipari és kereskedelmi váltók állománya csökken, ellenben a betétek nagysága nő, mert hiszen az adót is takarékpénztárba viszik és több tekintélyes pénzügyintézet azzal a kérdéssel foglalkozik, hogy a municipiumok által betétként elhelyezett adópénzek után *kamatot nem fizet*. A magyar kereskedők Bécsben már csak 2 hónapra szóló és Bécsbe telepített fedezeti váltó ellenében kapnak árut, holott ezelőtt tárva-nyitva állott nekik az orsztrák áru piac. Nagyban emeli a zavart az is, hogy a magyar nép alsóbb rétegei az adó mellett még az adósságaikat sem fizetik és meglazul a törvénytisztelet. Ezért kívánatos végre a viszonyok rendezése.

Homoród-fürdő érdekében a múlt vasárnap Hory Béla kolozsvári árvászeki elnök indítványára, a fürdőközönség egy néhány tagját Demeter Lőrincz főszolgabíró értekezletre hívta össze. Ez értekezleten Fekete Gábor táblai elnök ismertette azokat a hiányokat, melyek e más különben kellemes fürdőhelyen fölötté érezhetők és amelyeken könnyen lehetne segíteni. Az értekezlet többek felszólalása után elhatározta, hogy a megjelölt hiányok elenyésztetése végett egy szűkebb körű bizottságot küld ki, melynek tevékenysége máris érezhető.

Színházi hét.

Thalia csapatja ime bevonult városunkba, *Heres Béla* szintársulata f. hó 10-én megkezdte működését. Szívólváldvözöljűk falaink között és lelkünk-ből ugy szép erkölcsi, mint anyagi sikert kívánunk. Az üdvözölés szavaiba azonban a kritikai megjegyzés hangját is vegyítjük. Nem hallgathatjuk el azt az észrevételt, hogy a társulat a lehető legkedvezőtlenebb időpontban vette föl munkája fonalát. Több család, még pedig sok olyan, mely legszorgalmasabban szokta a színházat látogatni, még fürdők is a lelkes tanuló, mely városunkban meglehetősen nagy contingenset szolgáltatja a drámai muzsa tisztelőinek és pártolóinak, most a szünidő örömeit élvezi. Mindez az anyagi siker rovására esik és bizonybizonny szeptember haváig a mérlegnek minusz serpenyője lesz alól. Ez a szinagazgató — privát pechje.

De ezzel szemben nem mulaszthatjuk el a közönség figyelmét a társulat működésére a legmelegebben felhívni és azt hathatós pártfogásába ajánlani, annyival is inkább, mivel az a benyomás, a melyet első fellépéssel gyakorolt, a legszebbnek mondható és arra jogosít, hogy mindvégig oly előadásoknak nézhetünk elébe, amelyek a követelmények mértékét nemcsak hogy megütik, hanem azokat minden tekintetben ki is fogják elégíteni. Tartózkodunk még ezuttal minden behatóbb és részletezőbb kritikától, hisz egy bemutatkozás még nem elegendő alap arra, hogy az egyes szereplőknek egyéni kvalitását kellő világításban helyezhessük és érdemük szerint méltathassuk.

A *czigánybáró* került első sorban előadásra. Csekély közönség nézte végig, amely azonban csak az elismerés hangján nyilatkozhatott. Az összjáték jó volt, a darab állítás és inscenizációja, valamint a kosztümök emelték a szép operette hatását. A mi az egyes közreműködőket illeti, először is a hölgy-szereplőkről szóljunk. *Sugár* Aranka, a kinek fellépése iránt a legelőkelőbb érdeklődöttünk, sajnos, rosszulléte miatt nem mutatkozhatott ez alkalommal be. Helyette *Konczek* Ilona az operaház volt tagja ugrott be a Saffi szerepébe az utolsó perczben és dicséretére legyen mondva, feladatát nagyon jól oldotta meg. Nagy routinnal játszott és hangja erőről tanuszkodik. H. *Serfözy* Etel alakította a Czipra

czigányasszonyt. *Szécsi* Emma (Arzéna) rokonszenves megjelenésében, hangja nem erős ugyan, de kellemes és lágy. *Szücs* Irén az Arzena gouvérnantját adta elég komikusan. A férfiszereplők közül kiemelkedik *Nagy* Gyula, ki a Barinkayt adta. Játéka ügyes, hangja pedig szép, csengő, erős, *Halasy* Bélának (gróf Caones), jellemzőes arczjátéka és kitűnő alakító tehetsége van. *Máray* K. a Zsupán szerepét a komikum eszközeivel ruházta fel; kiemeljük, hogy távortartotta magát a túlzás és karrikírozástól. *Békessy* Gyula, mint Gábor diák vevvel játszott.

Pénteken a drámai személyzet mutatkozott be Fényes kiváló történelmi drámájában, Kurucz Feja Dávid-ban. *Halasy* Béla igen sikerülten alakított a főbíró szerepében. *Ladányi* Imre mint Gábor diák nyerte meg a tetszést. Ráskynét *Tarján* Irma játszotta; izzó szenvedély volt minden szava, természetes egyszerűségével, közvetlen mesterkéletlen alakításával szép sikert ért el. Kivált kis szerepében *Baghy* Gyula. Az összjáték igen jó volt, s általában a szereplők valamennyie megfelelt a rábízottaknak.

Tegnap este *Aranyvirág* ment.

TAVIRATOK.

Budapest, aug. 12.
(Érk. d. u. 5 ó.)

A válsághoz.

A koalíció vezérbizottságának egyik tagja ma több újságíróknak kijelentette, hogy Apponyi gróf a vezérbizottsághoz egy szenzációs tartalmu indítványt akart benyújtani, de az események alakulása miatt kénytelen volt attól elállni. Hogy miről szolt az indítvány, nem sikerült megtudni, azt sem, hogy a passzív rezisztenciák és általános választói jogon kívül miről tanácskoztak a koalíció vezeterei.

Ügyvédi körökben nagy meglepetést keltett Lányi igazságügyminiszter leirata, melyben az aradi ügyvédi kamara határozatát megsemmisíti.

A politikai helyzetben aug. 20-ig teljes szünet áll be. Addig sem a koalícióban, sem a szabadelpvűpárton nem lesz esemény. A szabadelpvűek konferenciáját meg fogja előzni az intéző bizottság ülése, mely 21-én, vagy 22-én lesz.

Nagy erdőégés Oláhországban.

Romániában, közvetlenül a magyar határ szélén, 10 ezer hold erdő lángokban áll.

Nyilttér.

Nyilatkozat.

Távollétem miatt csak most értesültem a „Székelyudvarhely” cz. politikai lap f. é. aug. 6-iki, s ezt megelőzőleg július 27-iki számában *névalírásom meghamisításával* nevemben közzétett sürgönyökről.

Ezennel kinyilvánítom, hogy említett sürgönyök tartalma, valamint azokon nevem aláírása *hamisítvány*; s az ismeretlen hamisító lehet minden egyéb csak *nem becsületes ember*.

Mezőszentjakab, 1905. aug. 7.

Hollaki Arthur.

Kiadja: Becsek D. Fia könyvnyomdája

Telefonszám 14.:

Sz. 3782—1905. tkvi.

Árverési hirdetmény kivonat.

A székelyudvarhelyi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy az udvar helymegyei takarékpénztár végrehajtatonak Gál Mózes s társai bétai lakos végrehajtást szenvedő elleni 490 korona 62 fill. tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a szudvarhelyi kir. járásbíró-ság területén levő I. A bétai 60. sz. telekjegyző-könyvben foglalt 1861, 1862 helyrajzi sz. alatti fekvőre 2 korona, 4648 hrajzi fekvőre 4 kor, 4652 hrajzi sz. alatti fekvőre 10 kor. II. A bétai 347 sz. tkönyvben A† 12 h. sz. alatti fekvőre 220 kor, 449 h. sz. alatti fekvőre 4 kor., 862/863 h. sz. alatti fekvőre 3 kor, 1309 h. sz. alatti fekvőre 2 kor, 1617 h. sz. alatti fekvőre 1 kor. 1651 h. sz. alatti fekvőre 1 kor, 1959 h. sz. alatti fekvőre 2 kor., 1977 h. sz. alatti fekvőre 2 kor., 1979/2 h. sz. alatti fekvőre 1 kor., 2542 h. sz. alatti fekvőre 2 kor., 2584 h. sz. alatti fekvőre 1 kor., 2679 h. sz. alatti fekvőre 1 kor., 3096 h. sz. alatti fekvőre 2 kor., 3339/3561 h. sz. alatti fekvőre 2 kor., 3891/1/3892 h. sz. alatti fekvőre 2 kor, 4 kor., 4807/2 h. sz. alatti fekvőre 2 kor., 4813 h. sz. alatti fekvőre 10 kor., 4913/1 h. sz. alatti fekvőre 6 kor. becsértékben ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést

elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1905 évi szeptember hó 4-ik nánán d. e. 9 órakor Béta községházánál **megtartandó nyilvános árverésen** a megállapított kikiáltási áron alul is eladni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy ovadéképes papirban a kiküldött kezéhez letenni.

A kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.
Sz.-udvarhely, 1905. június 6-án.

Mihály, kir. törvszéki egyes bíró.

Dupla villany delejes

Kereszt

Csillag

vagy

DM. R. G., 88503.

gyógyít, felüdít jóállás mellett: közhvény, reuma, asthma (nehéz légzés), álmatlanság, fűzúgás, nehéz hallás, epilepsia (eskór), idegesség, étvágytalanság, sápkór, fogfájás, migrén, ehetetlenség, influenza, valamint minden ideg-betegségnél. Azon beteg, aki 88503. sz. készülékem által legfeljebb 45 nap alatt meg nem gyógyul, azonnal visszakapja a pénzét. Ahol már semmi sem használt, ott kérem az én készülékemet megkísérteni, meg vagyok győződve, készülékem biztos hatásáról.

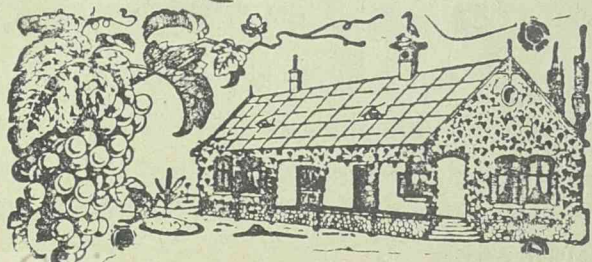
A nagy készülék ára 6 korona,
idült betegségeknek alkalmazandó.

A kis készülék ára 4 korona,
könnyebb betegségeknek alkalmazandó.

A központi elárusítóhely szétküld utánvétellel vagy esetleges fizetéssel bel- és külföld részére

Scheffer D. Sándor

Budapest, VIII., Bezerédy-utca 3.

Szőlőlugast

ültessünk minden ház mellé és kertjeinkben föld- és homoktalajon

A szőlő hazánkban mindenütt megterem s nincsen oly ház, melynek fala mellett a legcsekélyebb gondozással felnevelhető nem volna, ezenkívül más épületeknek, kerteknek, kerítéseknek, stb. a legremekebb disze, anélkül, hogy legkevesebb helyet is elfoglalna az egyébre használható részekből. Ez a legháládatosabb gyümölcs, mert minden évben terem.

Erre azonban nem minden szőlőfaj alkalmas, (bár mind kuszó természetű) mert nagyobb része ha meg nő is, termést nem hoz, azért sokan nem értek el eredményt eddig. Hol lugsnak alkalmas fajokat ültettek, azok bőven ellátják házuakat az egész szőlőérés idején a legkitűnőbb muskotály és más édes szőlőkkel.

A fajok ismertetésére vonatkozó, színes fénynyomatu katalógus bárkinek ingyen és bérmentve küldetik meg, aki címét egy levelezőlapon tudatja. Borfaj szőlőültványok is még nagy mennyiségben kaphatók leszállított áron. Borok családi fogyasztásra 50 l. és feljebb olcsó árban és „Delaware” sima, ültetéshez és ebből borminta.

Érmelléki első szőlőültványtelep Nagy-Kágya,
Biharmegye

Egy amerikai gyorsfőző vagy háztartási mérleg ingyen.

Mesésen olcsó árak mellett küldöm szét tulhalmozott raktáramból világhírű s kiválóságukért általános kedvelt

mexikói ezüst-áruimat

és pedig:

6 drb	mexikói ezüst asztali kést,
6	„ „ „ evővillát,
6	„ „ „ evőkanalat,
12	„ „ „ kávéskanalat,
6	„ „ „ kiváló desszertkést,
6	„ „ „ kiváló desszertvillát,
1	mexikói ezüst levesmerítő kanál,
1	mexikói ezüst tejmerítő,
2	eleg. szalon asztali gyertyatartót

46 drb összesen csak 6 frt 50 krajczár.

Minden megrendelő ezenkívül jutalomképpen egy amerikai gyorsfőző vagy szavatosság mellett gyorsan működő 12 $\frac{1}{2}$ hordképességű háztartási mérleget kap teljesen díjlanul. A mexikói ezüst egy teljesen fehér fém (belül is), melynek tartósságát 25 évi jóállást vállalok. Szétküldés a pénz előleges beküldése esetén vagy utánvétellel történik az európai raktárból

SCHEFFER D. SÁNDOR

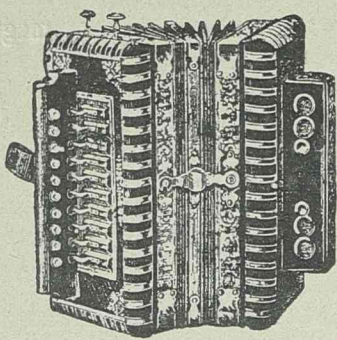
Budapest, VIII., Bezerédy-utca 3. sz.

ÁRJEGYZÉK

minden hangszerről kivánatra ingyen és bérmentve küldetik. **

Első kézből, a gyárban vásárol Ön olcsón és legjobban!

Első magyar villamos erőre berendezett hangszergyár

Stowasser J.

királyi udvari hangszergyáros, hadsereg-szállító, a Rákóczi-tárogató és a hangfokozó gerenda feltalálója
BUDAPEST, II., Lánchíd-u. 5.

A jánlósaját gyárban készült általános elismert különleges (szpecialitás) fa-, rez-, fuvó és vonós hangszereit, czimbalmokat stb.

Legnagyobb raktár és gyár.

3, 4, 5, 6 forinttól feljebb a legjobb felszerelésben.

Hegedűk mely által bármely hegedű vagy gordonka sokkal jobb, erősebb és lágyabb hangot nyer (biztos siker); hegedűbe javítással 4 frt.

Hangfokozó gerenda legjobban erős, elpusztíthatatlan hangokkal. 2,50, 3, 4, 5 forinttól feljebb. Különleges acélhangú hangversenyharmonikák, saját minták.

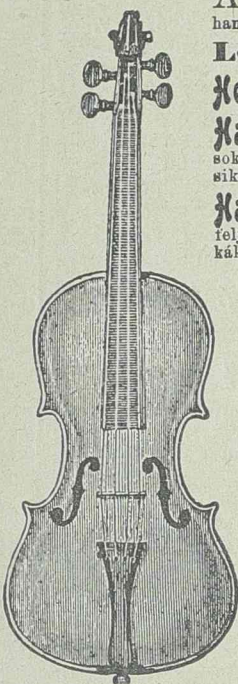
Tárogató rozsa, fából ujezüst bilentyűvel és iskolával 30.— forinttól feljebb

Karmniumok, világhírű legjobb gyártmány, 65 forinttól feljebb

Zenekarok teljes felszerelés elnyőse feltételek mellett, jutányos árban, elismert jó minőség, a hadsereg és a legtöbb katonai zenekaroknak szállítója vagyok.

Javítások az összes hangszereken, különleges szakaszerű pontossággal, jutányos rban eszközöltetnek.

Kezesség minden egyes hangszernél
Kivitel nagyban és kicsinyben

Egy három, esetleg két gymn. o. végzett fiu tanulónak JAKAB ISTVÁN fűszerkereskedőnél Sz.-keresztur felvétetik

621—1905 véghe.

Arverési hirdetmény.

Alóírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. trvckz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy Dr. Váentsik Ferencz tömeggondnok által képviselt Székelyegyleti első takarékpénztár csődtömegéhez tartozó és annak tulajdonát képező 102, egyszázkét künn lévő követelések, melyeknek együttes összege 45431 kor. 64 fillér esedékes kamatjával egyetemben nyilvános árverésen el fognak adatni.

Az összes eladás tárgyat képező künn lévő követelések együttesen egyszerre bocsáttatnak árverés alá, és egy leütéssel adatnak el.

Arverési vevőnek leütés után az összes eladás tárgyat képező követelésekről szerkesztett s az adósok, valamint az egyetemleges adóstársak nevét és összegét pontosan feltüntető jegyzék, szabályszerű engedményes záradékkal ellátott átfogadati, valamint átfogadati a követelések fennállásának igazolására szolgáló okmányok um.: váltók, kötelezmények és bírói végzések.

A csődtömeg az elárverezett követelések fennállása és behajthatóságáért szavatosságot nem vállal.

Az elárverezendő követelések kikiáltási ára 45431 korona 64 fillér, ha ez meg nem ígértetnék a kikiáltási áron alól is a legtöbbet ígérőknek el fognak adatni.

Az árverezni kívánók bánatpénz letételre nem kötelesek, a legtöbbet ígérő ráütés után azonban köteles a vételárt az 1881. évi IX. tcz. 108. §-ában irt jóghátrányok terhe alatt azonnal készpénzben tömeggondnok Dr. Váentsik Ferencz kezébe kifizetni.

Ezea árverésnek a sz.-udvarhelyi kir. Járásbírósnak pol. 142/1. 1905. számú végzése alapján alóírt kiküldött előtt, által, Sz.-udvarhelyen a város-ház helyiségében leendő megtartására, határnapul 1905. évi szeptember hó 7-én uapjának délelőtt 9 órája tüzetik ki.

Székelyudvarhelyi bírósági végrehajtótól.

Sz.-udvarhelyt, 1905. augusztus hó 3-án.

Bíró Sándor, kir. bírósági végrehajtó.

Minden család pénzét takarít!					
Remek 6 szem. kávékészlet minden színben csak 95 kr. f. 1.90 1.40	Finom ajour 6 sz. kávé készlet minden színben csak f. 2.20 f. 2.90 3.45				
30 rőfös vég bőrvászon csak f. 3.65	30 rőfös vég bőrvászon csak f. 4.95	30 rőfös vég irlandi vászon csak f. 4.15	30 rőfös vég Gyöngyvászon csak f. 5.45	30 rőfös vég rumburgi vászon csak f. 5.60	30 rőfös vég I-a rumburgi vászon csak f. 6.40
50 rőfös vég bőrvászon csak f. 8.25	50 rőfös vég irlandi vászon csak f. 9.45	50 rőfös vég rumburgi vászon csak f. 10.40	30 rőfös vég jó min. chiffon csak f. 4.65	30 rőfös vég R. Chifon csak f. 5.40	30 rőfös vég R. R. Chifon csak f. 6.85
30 rőfös vég csikos Kanavász csak f. 3.25	30 rőfös vég csikos és koczkás I-ma kanavász csak f. 4.55	30 rőfös vég finom kanavász csak f. 5.40	35 rőfös vég kanavász különlegesség csak f. 6.40	30 rőfös vég fehér csikos csinvat ágyhuzatra csak f. 6.35	30 rőfös vég virágos fehér csinvat ágyhuzatra csak f. 7.40
Remek női ing vászonból, kézi himzéssel csak 85 kr. f. 1.15 f. 1.55	Remek női Chiffon ing schweizli himzéssel csak f. 1.10 f. 1.42 f. 1.74	Remek női háló Corseta nagy vászonban csak 98 kr. f. 1.25 f. 1.55	Remek női chiffon nadrág csak 90 kr. f. 1.18 f. 1.45	Remek Chiffon alsó szoknyák himzéssel csak f. 1.35 f. 1.75 f. 2.25	Remek Cloth és posztó alsó szoknyák csak f. 1.65 f. 2.15 f. 3.22
Varrás nélküli vászonlepedő 2 mtr hosszú és másfél mtr széles csak 92 kr.	Varrás nélküli remek vászonlepedő 2 mtr hosszú és másfél mtr széles csak f. 1.05	Nemzetközi keresk. ügynökség Budapest, Kerepesi-út 65. I. em.		Remek selyem Clot paplan minden színben csak f. 3.95	Remek Cashmir paplan minden színben csak f. 3.55

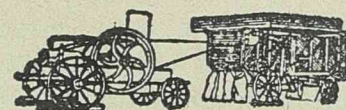
Csak 5 korona

4 1/4 kiló (körülbelül 50 darab) kevésbé megsérült enyhe, finom

PIPERE-SZAPPAN

rózsa, liliumtej, orgona, ibolya, rezed, jázmin és gyöngyvirágból szépen összeválogatva. A pénz előzetes megküldése, vagy utánvétellel küldi:

SCHEFFER D. SANDOR
Budapest, VIII. ker., Bezerédy-utca 3. szám.

24 díjjal kinttettett

legtökéletesebb

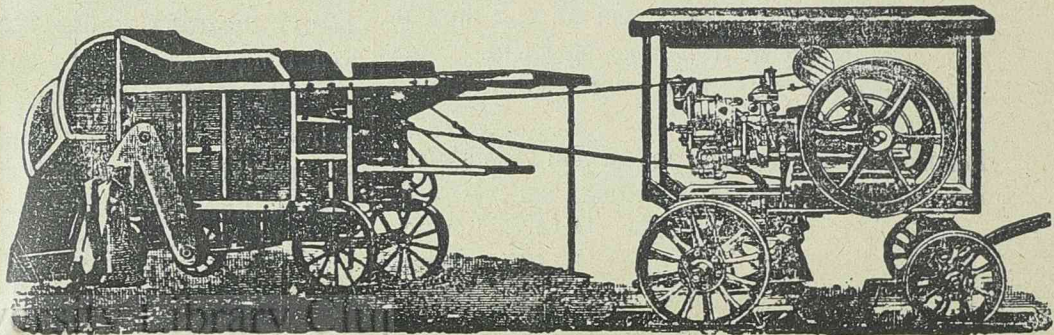
benzin-petrolin motorok

szabadszemmel látható befecskendező készülékkel, valamint legtisztább munkát teljesítő motorcséplők a legutányosabb árban beszerezhetők

Kállay motortelepén BUDAPEST,
VI. Nagymező-u. 37.

jótállással 3—5 évi részletfizetésre

Aki jó motort akar vásárolni, kérjen ezen szakértő cégtől árjegyzék et.

Elsőrendű gyártmány!

Kedvező fizetési feltételek!

Benzin-lokomobilok.

Benzin-motorok.

Tömör kivitel!

Legmesszebbmenő szavatosság!

Teljes cséplő szerelvények.

Szivógáz-motorok.

Osers és Bauer motor-gyáriraktára

BUDAPEST, VI., Podmaniczky-utca 18.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Szám 1590—1905. szb.

Udvarhelyvármegye Udvarhelyi járás főszolgabírójától.

Arverési hirdetmény.

Kápolnás-Oláhfalu község tulajdonát képező „**HOMORÓD**” gyógyfürdő folyó évi **augusztus 30-án** délelőtt 10 órakor, a Kápolnás-Oláhfalu község-házánál megtartandó nyilvános árverésen 1906. év június 1-től egymásután következő 3—6 évre, tehát 1909. vagy 1912. év szeptember 1-ig haszonbérbe fog adatni.

Évi haszonbérösszeg kikiáltási ára **9000 korona.**

Az árverés szóval vagy írásbeli ajánlattal történhetik; azonban köteles árverező fél a kikiáltási ár 10%-át baupténnül alóírt főszolgabíró kezéhez letenni, vagy írásbeli ajánlatához mellékelni s szóval vagy írásban kijelenteni, hogy az árverési feltételeket ismeri, azokat kötelezőleg elfogadja.

Utóajánlatok nem fogadtatnak el.

A részletes feltételek alóírott főszolgabírónál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

A fürdő hosszabb időre (25 50 évre) is bérbe adatik, ez esetben azonban a bérleti feltételek külön egyezkedés tárgyát fogják képezni.

A tulajdonos község a fürdőt esetleg örök áron is eladja. Bővebb értesítés alóírott főszolgabírónál nyerhető.

Székelyudvarhely, 1905. augusztus 3.

Dr. Demeter.
főszo gabiró.

Kitűnő minőségű és legmagasabb szilárdságu portlandonra cementet olcsó ajánl

BRASSÓI PORTLAND CEMENTGYÁR

Brassóban Székelyudvarhelyt kapható Rösler és Gábor uraknál.